

Protokół posiedzenia Rady Bibliotecznej w dniu 11.03.2024

Posiedzenie otworzyła Przewodnicząca Rady Bibliotecznej prof. dr hab. Małgorzata Kozieradzka-Kiszkurno. W spotkaniu uczestniczyło 14 stałych członków Rady.

Program posiedzenia był następujący:

1. Sprawozdanie z działalności Biblioteki UG w 2023 r.
2. Porozumienie o współpracy międzybiblitecznej pomiędzy Pomorską Szkołą Wyższą a Uniwersytetem Gdańskim.
3. Prezentacja nt. wdrożenia nowego systemu bibliotecznego Alma wraz z wyszukiwarką Primo.
4. Sprawy bieżące.

Ad. 1 Dyrektor Biblioteki mgr Roman Tabisz przedstawił komentarz do sprawozdania, którego tekst członkom Rady został rozesłany przed spotkaniem. W minionym roku Biblioteka była najbardziej zaangażowana w prace realizowane w ramach projektu „Wspieranie procesów konsolidacji uczelni” FarU2, przede wszystkim w implementację nowego systemu bibliotecznego.

Dyrektor poinformował, że w 2023 r. został członkiem Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich. Ponadto został członkiem Rady Użytkowników Systemu Omega-PSIR oraz koordynatorem modułu związanego z danymi badawczymi. Drugi moduł związany jest z danymi sprawozdawczymi. W pracach tego zespołu biorą udział pracownicy Oddziału Bibliografii i Bibliometrii.

Powstała też ogólnopolska grupa Data Stewardów, której rolą jest tworzenie krajowych rekomendacji dotyczących zarządzania danymi badawczymi. Z ramienia Biblioteki UG w pracach tej grupy uczestniczą pracownicy Sekcji Zarządzania Danymi Badawczymi i Otwartej Nauki.

Biblioteka zakupiła ponad 700 tys. etykiet RFID, które zostały wykorzystane do zabezpieczenia całego księgozbioru Biblioteki Głównej (bez czasopism). Zapas etykiet powinien wystarczyć na około 10 lat. Zakup finansowany był z projektu FarU2. Odbyły się szkolenia dla pracowników udostępniania z zakresu profesjonalnej obsługi czytelnika.

Kolejną kwestią omawianą przez Dyrektora było przygotowanie do ewaluacji. Baza Wiedzy liczy ponad 116 tys. rekordów. W 2023 r. wyeksportowaliśmy do PBN ponad 3,5 tys. rekordów publikacji (monografii, rozdziałów w monografiach i artykułów czasopism). Pracownicy Oddziału Bibliografii i Bibliometrii uzupełniali Bazę Wiedzy o dane dotyczące opłat publikacyjnych. Wymóg ten został wprowadzony w 2019 r. przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Biblioteka UG konsultowała Plany Zarządzania Danymi (DMP). W 2023 r. sprawdzono 87 DMP. Utworzony został profil repozytoryjny w Repozytorium Danych Badawczych RepOD, prowadzonym przez ICM w Warszawie. Nasi pracownicy mogą tam deponować swoje dane badawcze. W ubiegłym roku zostało zdeponowanych około 400 plików.

Wielkim sukcesem jest Platforma Uniwersyteckie Czasopisma Naukowe. Z roku na rok wzrasta liczba pobrań. W tej chwili na platformie udostępniane są 42 czasopisma. W ubiegłym roku liczba pobrań wzrosła o 90 tys. w porównaniu do poprzedniego i wynosi prawie 400 tys. pobrań.

Pomorska Biblioteka Cyfrowa stale się rozwija. Nastąpił duży wzrost zainteresowania materiałami publikowanymi w PBC. Realizowaliśmy projekt finansowany ze środków ministerialnych „Unikatowe kolekcje pomorsko-kaszubskie w spuściźnie prof. Andrzeja Bukowskiego w zbiorach BUG”. Nieudostępniane w sposób tradycyjny materiały zostały poddane konserwacji i zeskanowane.

Budżet Biblioteki był stabilny. Nasze dochody własne kształtują się w okolicach 120 tys. Sięgamy po nowe formy dydaktyki bibliotecznej w postaci interaktywnych gier. Aktywnie działa Sekcja Promocji, zarówno w wydarzeniach uniwersyteckich jak i pozauniwersyteckich.

Ministerstwo wycofało się pod koniec 2022 r. z finansowania kilku drogich baz wydawcy Elsevier. Proroktor prof. W. Laskowski podjął decyzję o zakupie dwóch kolekcji: ekonomicznej i chemicznej. Roczny koszt subskrypcji tych kolekcji to ponad 700 tys. zł. Będzie to miało przełożenie na sytuację finansową Biblioteki w roku 2024, ponieważ prawdopodobnie będziemy musieli częściowo ponieść koszty zakupu. Z tego powodu odstąpiliśmy od kupna zbiorów drukowanych (książek polskich i zagranicznych).

Dyrektor poinformował, że obecna struktura wiekowa pracowników Biblioteki jest niepokojąca, ponieważ tworzy się luka pokoleniowa. Mając na uwadze obecną politykę Uczelni, nastawioną na oszczędności, problem ten będzie się nasilał.

Biblioteka ma w planach wdrożenie systemu bibliotecznego. Dużym wydarzeniem będzie seminarium podsumowujące implementację systemu. Zaproszono bibliotekarzy z Trójmiasta, Olsztyna, Torunia, Warszawy. Na spotkaniu będą przedstawiciele Biblioteki Narodowej. Planowane jest powołanie Rady Dyrektorów Bibliotek Uczelni Fahrenheita, której celem będzie zacieśnianie współpracy między bibliotekami Uczelni Fahrenheita. Powstał regulamin, który jest konsultowany przez prawników wszystkich Uczelni. W maju br. odbędzie spotkanie Użytkowników Systemu Omega-PSIR. Zapas etykiet RFID zostanie wykorzystany do zabezpieczenia zbiorów w bibliotekach specjalistycznych, w pierwszej kolejności w Bibliotece Prawnej.

Dr hab. S. Oldziej, prof. UG zapytał czy luka pokoleniowa, o której słyszy już od dłuższego czasu, jest problemem rozciągniętym się w czasie. Dyrektor poinformował, że obecnie w Bibliotece są zatrudnione 4 osoby w wieku do 30 lat, natomiast pracowników powyżej 50 lat, w tym już w wieku emerytalnym jest 57. Biblioteka może sobie pozwolić na nieodtworzenie etatów, ale w dłuższej perspektywie niepokoi go ta sytuacja. Powstaje absencja wieku średniego spowodowana tępnięciem z lat ubiegłych.

Dr hab. Z. Kaźmierczyk, prof. UG zaznaczył, że prawdopodobnie jest to problem finansowy, który jest powszechny w sektorze budżetowym. Niskie płace wpływają na brak konkurencyjności na rynku pracy. Część bibliotekarzy zarabia najniższą krajową. Z. Kaźmierczyk zapytał jak finansowana jest Biblioteka. Dyrektor odpowiedział, że finansowanie pochodzi głównie z dotacji uniwersyteckiej. Staramy się też pozyskiwać środki z projektów. Z roku na rok budżet Biblioteki się nie zwiększa i wynosi około 1,9 mln zł. (bez kosztów osobowych). Z. Kaźmierczyk zaproponował, aby Rada Biblioteczna zwróciła się do Rektora z prośbą o uwzględnienie dodatkowych okoliczności finansowych. Dyrektor odpowiedział, że byłby to ważny głos wspierający.

W wyniku głosowania Rada Biblioteczna przyjęła sprawozdanie z działalności Biblioteki za rok 2023, oddano 14 ważnych głosów. Za – 13, wstrzymujące się – 1.

Ad. 2 Kolejnym punktem posiedzenia było omówienie Porozumienia o współpracy międzybibliotecznej pomiędzy Pomorską Szkołą Wyższą a Uniwersytetem Gdańskim, którego tekst członkom Rady został rozesłany przed spotkaniem. Dyrektor poinformował, że byłoby to odnowienie porozumienia zawartego w 2004 r., które nadal jest w mocy i poprosił Radę o opinię na ten temat. Dodał, że treść porozumienia nie zobowiązuje nas do niczego więcej ponad to, co świadczymy obecnie.

Dr hab. S. Oldziej, prof. UG przedstawił komentarz na ten temat z punktu widzenia akredytacji. Poinformował, że szkoły prywatne często podpierają się takimi porozumieniami przy akredytacji kierunku, kiedy trzeba wykazać zaplecze, m.in. biblioteczne. Od 2018 r. Komisja Akredytacyjna zwraca uwagę na aktualność takich porozumień. Z punktu widzenia Uniwersytetu korzyść jest żadna, a z tamtej strony korzyść jest wysoce wymierna. Porozumienie powinno przynosić korzyść wszystkim stronom.

W wyniku głosowania Rada Biblioteczna wyraziła opinię na temat Porozumienia o współpracy międzybibliotecznej pomiędzy Pomorską Szkołą Wyższą a Uniwersytetem Gdańskim, oddano 14 ważnych głosów. Wstrzymujące się – 5 , przeciw – 9.

Ad. 3 W tym punkcie posiedzenia mgr Marzena Jeżowska omówiła prezentację dotyczącą implementacji nowego systemu bibliotecznego Alma wraz z wyszukiwarką Primo. Poinformowała, że wdrożenie składało się z czterech etapów. Po ustaleniu planu projektu, utworzeniu zespołu wdrożeniowego prace skoncentrowane były na przygotowaniu danych do migracji, wypełnieniu formularzy wymaganych przez dostawcę systemu. Kolejno nastąpiły migracja danych i konfiguracja systemu. Uruchomienie środowiska produkcyjnego nastąpiło 6 lutego 2024 r. Szkolenia certyfikujące administratorów oraz bibliotekarzy odbywały się w formule online.

Biblioteka UG nawiązała współpracę z Biblioteką Narodową, która współuczestniczyła w procesie wdrożenia. BN przeprowadziła deduplikację rekordów bibliograficznych oraz dedykowane szkolenia. Nawiązanie współpracy z Biblioteką Narodową daje bibliotekarzom możliwość współkatalogowania w czasie rzeczywistym w jednym systemie informatycznym, a użytkownikom otwiera dostęp do bazy zawierającej ponad 46 mln jednostek zbiorów. Ponadto nasi użytkownicy mają dostęp do różnorodnych typów dokumentów: zbiorów drukowanych, licencjonowanych źródeł elektronicznych, czyli baz danych, e-książek, e-czasopism oraz artykułów, a także elektronicznych źródeł Open Access i zdigitalizowanych zbiorów historycznych w Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej. Konto biblioteczne zostało zintegrowane z Kontem Pracownika/Studenta Uniwersytetu Gdańskiego. Logowanie do konta odbywa się poprzez Centralny Punkt Logowania UG. Zalogowany użytkownik może sprawdzić aktualne zamówienia, wypożyczenia, samodzielnie dokonywać prolongaty, przeglądać historię wyszukiwania czy tworzyć własne kolekcje, przypisując poszczególnym rekordom etykiety.

M. Jeżowska omówiła także sposoby prowadzenia wyszukiwań w katalogu oraz zasady pozycjonowania publikacji na liście wyników. Ranking trafności CDI opiera się na randze dynamicznej, sprawdzającej stopień dopasowania zapytania użytkownika do rekordu oraz na randze statycznej, oceniającej wartość elementu bez powiązania z zapytaniem.

Dr hab. J. Fac-Beneda, prof. UG zapytała, czy możemy korzystać z baz, kupowanych przez pozostałe Uczelnie należące do Związku Uczelni Fahrenheita. Dyrektor odpowiedział, że polityka finansowa dostawców nie przewiduje takiej możliwości. Zakupiony został wspólnie w ramach współpracy Uczelni FarU dostęp do baz Cambridge University Press oraz Taylor & Francis. W tym przypadku umowa była jedna, ale koszty były kalkulowane oddzielnie dla każdej instytucji.

Ad. 4 W punkcie dotyczącym spraw bieżących głos zabrała prof. dr hab. Małgorzata Kozieradzka-Kiszkurno i zapytała o ustalenie limitów na zakup książek zagranicznych. Dyrektor odpowiedział, że pozostają one sprawą nierozstrzygniętą, ponieważ nierozstrzygnięta jest kwestia budżetowa. Biblioteka może zbierać zamówienia na zakup książek, ale zakupy uruchomimy dopiero po ustaleniu budżetu.

Po wyczerpaniu tematów spotkania Przewodnicząca Rady prof. dr hab. Małgorzata Kozieradzka-Kiszkurno podziękowała za uczestnictwo w spotkaniu i zamknęła obrady.

Protokołowała: Marzena Jeżowska

Przewodnicząca Rady Bibliotecznej UG

prof. dr hab. Małgorzata Kozieradzka-Kiszkurno